

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН
ХУРЛЫН ХУРАЛДААНЫ
ТОГТООЛ

2023 оны 02 сарын 06 өдөр

Дугаар 06

Эрдэнэбулган сум

“Нээлттэй Архангай”
хөтөлбөр батлах тухай

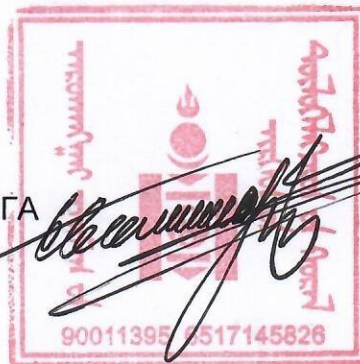
Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны 11 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 419 дүгээр тогтоолыг тус тус үндэслэн аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит арван хоёрдугаар хуралдаанаас ТОГТООХ нь:

1. Улаанбаатар хотоос орон нутагт шилжин ирэх иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг дэмжих “Нээлттэй Архангай” хөтөлбөрийг хавсралтаар баталсугай.

2. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын төлөөлөгчдөөс гаргасан саналыг тусган баталж, хэрэгжилтийг аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд хагас, бүтэн жилээр тайлагнаж ажиллахыг аймгийн Засаг даргын орлогч (В.Мөнхбат)-д үүрэг болгосугай.

ХУРЛЫН ДАРГА

Б.БАТЖАРГАЛ

УЛААНБААТАР ХОТООС ОРОН НУТАГТ ШИЛЖИН ИРЭХ ИРГЭД АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫГ ДЭМЖИХ “НЭЭЛТТЭЙ АРХАНГАЙ” ХӨТӨЛБӨР

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

Монгол Улсын Засгийн газар “Алсын хараа-2050” урт хугацааны хөгжлийн бодлого, “Шинэ сэргэлтийн бодлого”-ыг Улсын Их Хурлаар батлуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Тус бодлогын баримт бичигт боомт, эрчим хүч, аж үйлдвэржилт, хот хөдөөгийн тэнцвэрт хөгжил, ногоон хөгжил, төрийн бүтээмж зэрэг 6 багц асуудал туссан.

Засгийн газрын 2017 оны 27 дугаар тогтоолоор Хот, хөдөөгийн хөгжлийн тэнцвэрийг хангах, төвлөрлийг сааруулах, авто замын түгжрэлийг бууруулах, үндэсний хороо байгуулан ажиллаж байна.

Хот, хөдөөгийн тэнцвэрт хөгжлийг хангах зорилтын хүрээнд орон нутгийг хөгжүүлэх, Улаанбаатар хотоос орон нутагт шилжин суурьших иргэдийн ажиллаж, амьдрах нөхцөл боломжийг нэмэгдүүлэх, орон нутагт үйл ажиллагаа явуулах аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг дэмжих зорилгоор “Хот, хөдөөгийн сэргэлтийн бодлогын хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх талаар авах арга хэмжээний тухай” Засгийн газрын 2022 оны 11 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 419 дүгээр тогтоол, Засгийн газрын хуралдааны 56 дугаар тэмдэглэл гарсан.

Дээрх шийдвэрүүдийн хүрээнд Монгол Улсын Ерөнхий сайдын 2022 оны 157 дугаар захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн 2022-2024 онд хэрэгжүүлэх ажлын ерөнхий төлөвлөгөөгөөр салбарын яам, засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжүүдийн авч хэрэгжүүлэх ажлын чиглэлүүдийг баталсан.

Нутгийн удирдлагын байгууллага, бүх шатны хурлын Төлөөлөгчид, иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагын санаачилга, оролцоотойгоор “Алсын хараа-2050 урт хугацааны бодлого”, “Шинэ сэргэлт”-ийн бодлогын үзэл баримтлалд нийцүүлэн аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт орон нутгийн онцлогийг тусгасан бие даасан хөтөлбөр батлан, хэрэгжүүлэхээр нэмэлт оруулах хэрэгцээ шаардлага гарч байна.

Иймд манай аймаг орон нутгийн өнөөгийн нөхцөл байдал, нөөц боломж, аймгийн түүх, соёл, зан заншил, уламжлал, оюун санааны үнэт зүйлс, нийгэм, эдийн засаг, техник, технологи, үндэсний үйлдвэрлэлийн ололт амжилтыг шилжин ирэх иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллага, олон нийтэд мэдээлэн

сурталчлах “НЭЭЛТТЭЙ АРХАНГАЙ” ХӨТӨЛБӨР (цаашид “Хөтөлбөр” гэх)-ийг холбогдох бодлогын бичиг баримт, хөтөлбөр, үйл ажиллагаа, судалгаанд үндэслэн боловсруулсан болно.

Хоёр. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд баримтлах зарчим

2.1. “НЭЭЛТТЭЙ АРХАНГАЙ” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална.

2.1.1. Монгол Улсын хууль, хөгжлийн бодлогын баримт бичиг, холбогдох үндэсний хөтөлбөрүүд, аймаг орон нутгийн бодит нөөц бололцоо, бүс нутгийн эдийн засгийг кластержуулан хөгжүүлэх, орон нутаг өөрийгөө бие даан санхүүжүүлэх эдийн засгийн бодлогод тулгуурлах;

2.1.2. Хөтөлбөрийн агуулгад аймаг орон нутагт шилжин ирж ажиллаж, амьдрах үйл ажиллагаа эрхлэн явуулахад үүсэх давуу тал болон үүсч болзошгүй хүндрэл бэрхшээлийг зөв тооцож тусгахыг эрмэлзэн мэдээллийг нээлттэй, тэгш, хүртээмжтэй түгээхийг чухалчилсан, хувь хүн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад хуулиар олгогдсон эрхийг дээдлэн хүндэтгэсэн, үүрэг хариуцлагыг ухамсарлуулан таниулж хандлагын өөрчлөлтөд уриалсан, бизнесийн орчны тэгш боломж, шударга өрсөлдөөнийг эрхэмлэсэн, хөгжил дэвшил, бүтээн байгуулалт, хөрөнгө оруулалтын таатай орчин, олон талт харилцааны онцлогуудыг уялдуулан тодорхойлсон байх;

2.1.3. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд иргэд олон нийт, аж ахуйн нэгж, байгууллага, хувийн хэвшил, иргэний нийгмийн байгууллагууд, бизнесийн болон мэргэжлийн холбоодын оролцоог түлхүү дэмжих.

Гурав. Хөтөлбөрийн зорилго

3.1. Хөтөлбөрийн зорилго нь аймагт шилжин ирж суурьшин ажиллаж амьдрах, иргэд, аж ахуй нэгж, байгууллагыг угтан авахад шаардагдах бэлтгэлийг хангах, аймгийн хөгжлийн тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлох, аймаг орон нутгийн талаарх нэгдсэн ойлголт, мэдээллийн нэгдмэл удирдлага, зохицуулалтыг бий болгож цахимжуулах, төрийн үйлчилгээг ойлгомжтой, шуурхай болгох, Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны 419 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг хангах чиглэлээр тодорхой зорилтуудыг дэвшүүлэн хэрэгжүүлэх замаар аймаг, сум орон нутгаа хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэхэд оршино.

Дөрөв. Хөтөлбөрийн зорилт

4.1. “Нээлттэй Архангай” хөтөлбөрийг ажил хэрэг болгохдоо дараах зорилтуудыг хэрэгжүүлнэ:

4.1.1. Хүний хөгжил, Хөдөө аж ахуй, Аялал жуулчлалын салбарт тулгуурлан эдийн засгийн хувьд бие дааж хөгжүүлэх;

4.1.2. Иргэдэд ажиллаж амьдрах, аж ахуйн нэгж байгууллагад үйл ажиллагаа явуулах таатай орчныг бүрдүүлэх,

4.1.3. Эдийн засаг, нийгмийн харилцааг хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх;

4.1.4. Мэргэжлийн ажиллах хүчний хомсдолыг багасгах, (төрийн алба, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, дэд бүтэц, барилга, аялал жуулчлал, мал аж ахуй, газар тариалан гэх мэт) аймгийн хөгжлийн тэргүүлэх чиглэлийн салбарын хөгжлийг эрчимжүүлэх, албан хаагчдыг чадавхжуулах чиглэлээр сургалт явуулах зэргээр зорилтот хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилтийг дэмжих;

Тав. Дэд зорилт

5.1. Хөтөлбөрийн хүрээнд дараах дэд зорилтуудыг хэрэгжүүлнэ:

5.1.1 Хүний хөгжлийг дэмжсэн бодлого хэрэгжүүлнэ.

5.2.2. Хөдөө аж ахуйн салбарын түүхий эдийн нөөц ашиглалтыг сайжруулах замаар, эдийн засгийн үр өгөөжийг дээшлүүлж, ажлын байрыг нэмэгдүүлж, нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг дэмжинэ.

5.1.3. Орон нутгийн онцлог бүхий, байгаль орчинд ээлтэй, төр хувийн хэвшлийн хамтын оролцоонд түшиглэсэн тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.

5.1.4. Барилга, хот байгуулалтын орон зайн оновчтой төлөвлөлтийг нэвтрүүлж, иргэдийн амьдрах орчныг сайжруулан таатай орчин бүрдүүлнэ.

5.1.5. Төрийн бүтээмжийн сэргэлтийн хүрээнд орон нутагт иргэдийг шилжин суурьшихад дэмжих, төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

5.1.6. Иргэд шилжин суурьшихад тулгардаг хүндрэлийг бууруулах, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.

5.1.7. Дотоод, гадаадын хөрөнгө оруулалт, аж ахуйн нэгжийн уялдааг хангана.

5.1.8. Иргэд, олон нийтийн сэтгэлгээ, хандлагад эерэг нөлөө үзүүлнэ.

Зургаа. Үйл ажиллагааны тэргүүлэх чиглэл

6.1. Хөтөлбөрийг дараах чиглэлд тэргүүн ээлжинд хэрэгжүүлнэ:

6.1.1. Архангай аймгийн хөгжлийн тэргүүлэх чиглэл болох хүний хөгжил, хөдөө аж ахуй, байгальд ээлтэй аялал жуулчлал гэсэн чиглэлээр амьдрах таатай орчин бүрдүүлэх, дэд бүтцийг өргөтгөх, төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлэх, уялдаа холбоог хангах, хөрөнгө оруулалт татах чиглэлд идэвх санаачлага гаргах;

6.1.2. Улсын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгж, байгууллагуудтай хамтын ажиллагааг идэвхжүүлж аймагтаа ажлын байр нэмэгдүүлэх;

6.1.3. Боловсрол, эрүүл мэндийн салбарын үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах;

6.1.4. Үндэсний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх, аймгийн брэнд бараа, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг бий болгон сурталчлах; үйлдвэрлэл, аялал жуулчлал гэх мэт бодит хөрөнгө оруулалт оруулах салбараа эрэмбэлэн хөгжүүлэх, иргэдийн тогтмол орлого олох боломжийг эрэлхийлэх;

6.1.5. Төр хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааг эрчимжүүлж, иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг мэдээллээр хангах, тэднийг аймаг орон нутагт шилжин ирж суурьшин амьдрах сэдлийг төрүүлэх, хандлагыг өөрчлөх, амьдрах таатай орчин бүрдүүлэх, мэдээллээр хангах чиглэлд аймаг, орон нутаг манлайлан оролцож, эдгээрт чиглэсэн үйл ажиллагаа, арга хэмжээнүүдийг зохион байгуулж тогтмолжуулах;

6.1.6 Хөтөлбөрт дэвшүүлсэн зорилт, үйл ажиллагааны хэрэгжилтийн явцад тавих хяналтыг нэмэгдүүлэх;

Долоо. Хөтөлбөрийн удирдлага, зохион байгуулалт

7.1. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг аймгийн хэмжээнд удирдан зохион байгуулах үүрэг бүхий дэд ажлын хэсэг (цаашид “ажлын хэсэг” гэх) ажиллана. Ажлын хэсгийн ахлагч нь Монгол Улсын ерөнхий сайдын 157 дугаар захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн гишүүн, аймгийн Засаг даргын орлогч байна.

7.2. Ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнийг аймгийн Засаг дарга батална. Ажлын хэсэг нь ..... хүртэл гишүүнтэй байх бөгөөд (хамтын ажиллагаа, боловсрол, эрүүл мэнд, хөдөө аж ахуй, аялал жуулчлал, газрын харилцаа, хэвлэл мэдээллийн болон санхүү, төсөв, төлөвлөлтийн асуудал эрхэлсэн гэх мэт) ажилтны төлөөлөлтэй байна. Түүнчлэн УБ хот дахь нутгийн зөвлөл, бизнесийн байгууллага, иргэний нийгмийн байгууллага, мэргэжлийн холбоод, эрдэмтэн судлаачдын төлөөллийг зөвшилцлөөр оруулж болно.

7.3. Ажлын хэсэг аймгийн хэмжээнд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулж, аймгийн Засаг даргаар батлуулна.

7.4. Аймгаас мэдээллээ нээлттэй түгээх зорилгоор Улаанбаатар хот болон бүс нутгийн түвшинд зохион байгуулагдах үзэсгэлэн худалдаа, форум, хурал зөвлөгөөн, спорт, соёл урлагийн арга хэмжээнд оролцож аймгаа сурталчлах

асуудлыг Ажлын хэсгийн ахлагч шийдвэрлэх ба шаардлагатай тохиолдолд аймгийн Засаг даргатай зөвшилцөн Засаг даргын зөвлөлийн хурал болон ИТХ-ын зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцүүлнэ.

7.5. Дэд ажлын хэсэг олон нийтэд мэдээлэл хүргэх, сурталчлах, үйл ажиллагааг Засгийн газрын дэргэдэх Ажлын хэсэгтэй хамтран нэгдсэн журмаар зохион байгуулах бөгөөд аймгийн хэмжээнд шинээр буй болсон ажлын байр, тухайн салбарт дутагдаж буй шаардлагатай боловсон хүчний судалгаа, шилжилт хөдөлгөөний бүртгэл зэрэг аймгийн нээлттэй мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлсэн байна. Улмаар төв мэдээллийн сантай мэдээлэл солилцох ажлыг орон нутаг дахь бүртгэл хариуцсан ажилтан шуурхай зохион байгуулна.

7.6. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явцад ажлын хэсгээс тогтмол хяналт тавьж, хагас болон бүтэн жилээр хэрэгжилтийг дүгнэн хэлэлцэж, аймгийн Засаг дарга, ИТХ, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газарт тайлагнана.

Найм. Хэрэгжүүлэх үе шат, хугацаа

7.1. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үе шат, хугацаа:

7.1.1. Хөтөлбөрийг 2022 оны 12 дугаар сараас 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийг хүртэл хугацаанд хэрэгжүүлнэ.

7.1.2. Орон нутгийн бодлого тодорхойлох, сурталчилах, үйл ажиллагааг 2022 оны 12 дугаар сараас эхлүүлнэ.

7.1.3. Шилжин ирэгчдийг угтах, дэмжлэг үзүүлэх, үйл ажиллагааг 2023 оны 06 дугаар сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 12 дугаар сар хүртэл идэвхжүүлнэ.

7.1.4. Шилжин ирэгсэдтэй хамтран ажиллах, гарч байгаа асуудлыг эрх бүхий байгууллагатай хамтран шийдвэрлэх, ач холбогдол үр дүнг олон нийтэд түгээх, үйл ажиллагааг эрчимжүүлнэ.

Ес. Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хөрөнгийн эх үүсвэр

9.1. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хөрөнгийг дараах эх үүсвэрээр бүрдүүлнэ:

9.1.1. Улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө,

9.1.2. Хөгжлийн хөтөлбөрүүд, олон улсын байгууллагын тусламжийн хөрөнгө;

9.1.3. Хувийн хэвшлийн хандив, тусламжийн хөрөнгө;

9.1.4. Бусад.

9.2. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу тухайн жилийн үйл ажиллагаанд шаардагдах хөрөнгийг жил бүрийн аймгийн төсөвт тусган санхүүжүүлнэ.

Арав. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн шалгуур үзүүлэлт

10.1. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг дараах шалгуур үзүүлэлтээр дүгнэнэ:

10.1.1. Аймагт шилжин ирсэн иргэдийн бодит тоон өсөлт 10%-иас дээш нэмэгдсэн эсэх;

10.1.2. Үйлдвэрлэл, худалдаа үйлчилгээ, бүтээн байгуулалт, хөдөө аж ахуй, аялал жуучлал гэх мэт бүх төрлийн үйл ажиллагаа эрхлэгч аж ахуйн нэгжийн тоо;

10.1.3. Аймгийн хэмжээнд шинээр бий болсон ажлын байрны тоог нэмэгдүүлэх;

9.1.4. Иргэд, ААН байгууллагууд, олон нийт рүү чиглэж тэдгээрийг татах чиглэлээр зохион байгуулсан ажлууд, түүний үр дүн;

9.1.5. Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 оны 206 тоот тогтоолоор батлагдсан “Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт, захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам”-ын “Хүн амын нэмэгдэлтийн хувь, төсвийн байгууллага, хуулийн этгээд тэдгээрийн салбар нэгжийн болон албан хаагчийн шилжилтийн хувь” шалгуур үзүүлэлтээр хэрхэн дүгнэгдсэн байдал;

9.2. Ажлын хэсэг хөтөлбөрийн шалгуур үзүүлэлт бүрээр хүрэх зорилтот үзүүлэлтийг жил бүр тогтооно.